

Югозападен университет „Неофит Рилски”

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на чуждоезиковото обучение (английски език)), обявен в ДВ, бр. 57/04.07.2023 г. за ЮЗУ „Неофит Рилски”

от проф. д-р Румяна Балинова Тодорова,
катедра Английска филология, Факултет по хуманитарни науки,
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“,
член на научно жури (заповед № 1282/28.08.2023 г.)

По конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на чуждоезиковото обучение (английски език)), обявен в ДВ, бр. 57/04.07.2023 г., са постъпили документите на един кандидат – гл. ас. д-р Зарина Юлева Маркова.

I. Кратки биографични данни за кандидата

От 2003 г. до настоящия момент гл. ас. д-р Зарина Маркова работи в ЮЗУ „Неофит Рилски”, от 2003-2014 г. като асистент по методика на обучението по английски език, а от 2014 г. е гл. асистент към катедра „Германистика и романистика“ на Филологическия факултет“. Преподава доста голям брой дисциплини: Методика на обучението по английски език, Езикоусвояване и чуждоезиково обучение, Аспекти на ранното чуждоезиково обучение, Креативност и чуждоезиково обучение, Психологически аспекти на чуждоезиковото обучение и Подготовка и управление на проекти в образованието в ОКС “Бакалавър” и “Магистър”, Методи и подходи в чуждоезиковото обучение, Тестология в чуждоезиковото обучение в ОКС “Магистър”, Психолингвистика в ОКС “Бакалавър”.

Освен с преподавателска и изследователска дейност, Зарина е ангажирана с много други разнообразни дейности като например отговорник на педагогическата практика на студенти от специалност “Педагогика на обучението по български език и по английски език” и на избраните педагогически профил студенти от Английска филология, Приложна лингвистика, Английски език: превод и комуникация и Английски език и етнология (ОКС Бакалавър).

Научен ръководител е на магистърската програма “Лингвистични аспекти на чуждоезиковото обучение”, на професионалната квалификация “Учител по чужд език” и на студентите-бакалаври, избрали педагогически профил.

Не е маловажен фактът, че д-р Маркова е била научен ръководител на дипломните тези на 6 магистри и 1 бакалавър.

Зарина е участвала в 2 международни и 5 национални проекти, описани в приложените материали, както и в 14 международни форуми с доклади – 6 в чужбина и 8 в България.

Всичко това е твърде много работа, което говори за нейната амбициозност и енергичност като преподавател и изследовател.

От 2011 до 2013 г. Зарина Маркова е докторант по методика на чуждоезиковото обучение към Факултета по класически и нови филологии на СУ „Св. Климент Охридски“, а през 2013 г. защитава успешно докторска теза на тема “Приложение на теорията за множеството интелигентности и ефективност на обучението по английски език в началната степен на българското образование” и ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор” по 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език).

II. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Съгласно подадената справка за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., гл. ас. д-р Зарина Маркова е представила общо 731,6 т., от които: по Група от показатели А – 50 т. за диплома за придобита ОНС „доктор“ в същото направление, от Група Б – 100 т. за хабилитационния ѝ труд, от Група Г – 296,6 т., от които за публикувана дисертация 75 т. и публикувани статии, някои от които в Scopus (6.1., 6.2.) и в Web of Science (6.3.), а други – в редактирани колективни томове – 12, от които 7 самостоятелни, като едната е рецензия на книга и 5 в съавторство. Кандидатката има и 2 глави от колективни монографии, публикувани в чужбина и 1 глава в книга под печат. Цитиранията ѝ са 20, от които 3 в Scopus и 17 в монографии и колективни томове.

Д-р Маркова има редица умения за организация на дейности на преподаватели по английски език, придобити в работата ѝ като член на Управителния съвет на Българската асоциация на преподавателите по английски език в периода 2009-2028 г., като член на Управителния съвет на Асоциацията на преподавателите по английски език в Югоизточна Европа (SEETA) и като участник в екипа на SEETA Small-scale Teacher-led Research Project (2014-2016). Носител е на Международната награда за 2016 година на Федерацията на асоциациите на преподавателите по езици (FIPLV).

III. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Предложената като хабилитационен труд монография „Аз-ефективност в подготовката на бъдещите учители по английски език“ (2019) е в областта на

чуждоезиковото обучение и е естествено продължение на проучванията на кандидатката в областта на методиката на преподаването и усвояването на чужд език, малка част от които са изложени в докторската ѝ теза. Глава 1 представя значението и влиянието на ефективността от обучението на учителите по чужд език върху обучаемите, както и на самооценката и убежденията им. Освен това се дискутират нагласите на учениците относно личността на преподавателя. Анализират се резултатите от метапроучвания, свързани с характеристиките на ефективността на добрия учител по чужд език, както и добрите практики в българското педагогическо пространство. Като отправна точка за изследванията се вземат теоретичните убеждения на човек и че той може да упражнява контрол над дадена ситуация и по този начин да увеличава своята аз-ефективност. Отчита се приоритетът на качествения подход пред количествения чрез анкетни проучвания. Проведени са анкети и са анализирани резултатите преди и след преддипломната практика на завършващите студенти. Глава 2 разглежда различни мнения на изследователи за аз-ефективността от концептуална, терминологична и методологическа гледна точка. Обръща се специално внимание на обучението по английски език на студенти от Филологическия факултет на Югозападния университет с педагогическа правоспособност. Трета глава изследва източниците на преподавателската аз-ефективност, като се посочват някои проблеми, свързани с валидността на измервателните скали. Четвърта глава поставя акцент на професионалните знания, които учителите по чужд език трябва да притежават, както и на разликите между личното, педагогическото и практическото им знание. Пета глава представя формирането и развитието на преподавателската аз-ефективност и предлага нов многоизмерен модел на преподавателската Аз-ефективност, основаващ се на идеите на Джон Дюи, Бандура и на Чанен-Моран и колектив за познание чрез рефлексия и действие, който надгражда

предходните модели и се стреми да отстрани недостатъците им. Един от тях е, че Чанен-Моран и др. не отчитат ролята на съмнението при ученето и самоусвършенстването, както и на педагогическите знания и убеждения. Заключението обобщава процесите на формиране на аз-ефективността, основаващи се на съпоставката с изследванията на други учени и резултатите от проведените анкети и от самонаблюденията на бъдещите учители по чужд език.

Много правилно се представят и анализират различни термини за едно и също понятие.

Хареса ми идеята за терминологичен справочник в края на книгата, както и представянето на инструментите за събиране на данни.

Положителен е фактът, че книгата е написана на български език, като по този начин от информацията могат да се възползват най-вече учители по различни чужди езици.

Приносен момент в изследването е предлагането на алтернативен модел на формирането на преподавателската Аз-ефективност (фиг. 5.7, с.102).

Прегледът на представените за участие в конкурса публикации затвърждава интересите на автора в областите на методиката на чуждоезиковото обучение, езикоусвояването и чуждоезиковото обучение, психолингвистиката, подготовката и управлението на проекти в образованието, психологическите аспекти на обучението по чужд език, аспектите на ранното чуждоезиково обучение, креативността и чуждоезиковото обучение и педагогическа практика, като се поставя ударение и на иновативните техники и технологии за обучение.

Най-общо публикациите на д-р Маркова могат да се обособят в две научно-изследователски направления:

Първото е свързано с проучвания в областта на подготовката и

професионалното развитие на учителите по английски език, по-конкретно с формирането на умения за саморефлексия и самооценка, за екипна работа и творчество, както и с ефективното преподаване на английски език. На преден план можем да изтъкнем създадения изследователски инструментариум за определяне на Аз-ефективността на преподавателите по английски език относно уменията им за планиране и провеждане на редица учебно-възпитателни дейности. Предложен е нов модел на формиране на преподавателската Аз-ефективност, който надгражда предишните и може да обясни по-задълбочено някои случаи от практиката.

Второто направление се отнася до изследване на индивидуалните характеристики на изучаващите английски език и изискванията за успешно преподаване на езика. В областта на ранното чуждоезиково обучение се представя система от учебни дейности съобразно подхода „множество интелигентности“, освен това се конструира и апробира тестова батерия за измерване на показателите за комуникативно-речевите умения по английски език на учениците в началото, в средата и в края на втори клас. Изследват се мотивационни и афективни характеристики на изучаващите английски език от различни възрастови групи. Това са само част от приносните моменти в проучванията, описани в някои от публикациите на кандидатката.

В представените за участие в процедурата публикации няма установено плагиатство.

IV. Критични бележки и препоръки

Споменаването на Бандура за пръв път, пък и в последващи позовавания, да има година в скоби.

Може би звучи по на български „самоефективност“ отколкото „аз-ефективност“, но и двете се използват за *self-efficacy* и е въпрос на

предпочитание. В работата се прави разграничение и между „аз-ефективност“ и „убеждение“, които се използват за едно и също понятие от различни изследователи, въпреки че има известна разлика между двете.

Би било по-уместно подглавите да бъдат номерирани.

Не е добре да се използват чуждици от рода на „айтем“ (с. 18, 21, 22), „индицира (с. 32), „енактивен (с. 43), „ексцерпции (с. 61), „когниция“ (с. 67) и др.

Твърдението, че монографията е „двуезична, е много подвеждащо. Би трябвало да се направи по-конкретно уточнение какво се има предвид.

Относно структурирането на информацията Библиографията би трябвало да бъде след заключението, а всички приложения да са след нея.

V. Заключение

Въз основа на изложеното по-горе мога убедено да заявя, че гл. ас. д-р Зарина Маркова, като единствен кандидат в конкурса за доцент по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на чуждоезиковото обучение (английски език)), обявен в ДВ бр. 57/04.07.2023 г., отговаря на всички изисквания за заемане на тази длъжност. С това давам своята положителна оценка и предлагам гл. ас. д-р Зарина Маркова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на чуждоезиковото обучение (английски език)) за нуждите на катедрата по Германистика и романистика към Филологическия факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

24.10.2023 г.

Член на журито:

(проф. д-р Р. Тодорова)

SOUTH-WEST UNIVERSITY

REVIEW

on the academic output submitted in fulfillment of the requirements for participation in a procedure for the position of Associate Professor in professional field 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methods of Foreign Language Teaching (English Language)), published in the State Gazette, issue 57/04.07.2023

by Prof. Rumyana Balinova Todorova, PhD,
Department of English Studies, Faculty of Humanities,
Konstantin Preslavsky University of Shumen,
Member of the Academic Board (Rector's Decree 1282/28.08.2023)

The only candidate for the procedure for the academic position Associate Professor in professional field 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methods of Foreign Language Teaching (English Language)), published in the State Gazette, issue 57/04.07.2023, is Senior Lecturer Zarina Yuleva Markova, PhD.

I. Candidate's brief biodata

Since 2003 up to the present moment senior lecturer Dr. Zarina Markova has worked at the South-West University "Neofit Rilski". From 2003 to 2014 she was an assistant professor in Methods of teaching English and since 2014 she has been a senior lecturer in the Department of Germanic and Romance Studies, Faculty of Philology. She teaches a great number of disciplines: Methods of teaching English, Language acquisition and foreign language education, Aspects of early foreign language education, Creativity and foreign language education, Psychological aspects of foreign language education and Project preparation and management in education to BA and MA students, Methods and approaches in foreign language education,

Testology in foreign language education to MA students and Psycholinguistics to BA students.

Apart from her teaching and research activities, Zarina is actively engaged in a number of other various activities such as mentor of the teaching practice of students of Pedagogy of Teaching Bulgarian and English and of BA students of English Studies, Applied Linguistics, English: Translation and Communication and of English and Ethnology, having chosen a pedagogical profile.

She is also the academic advisor of the MA programme “Linguistic Aspects of Foreign Language Education”, to the professional qualification “Foreign Language Teacher” and to BA students having chosen the pedagogical profile.

Dr. Markova has been an academic advisor to 6 MA and 1 BA students and has participated in 2 international and 5 national projects, described in her documents, as well as in 14 international academic forums – 6 abroad and 8 in Bulgaria.

All this presupposes a lot of work which speaks a lot about her ambition and energy as a teacher and researcher.

From 2011 to 2013 Zarina Markova was a PhD student in Methods of Foreign Language Teaching in the Faculty of Classical and Modern Philology at Sofia University “St. Kliment Ohridski”. In 2013 she defended successfully her PhD thesis *Application of the Multiple Intelligence Theory and Effectiveness of Education in English in the Primary Level of the Bulgarian Education* and was awarded the educational and scientific degree of Doctor of Philosophy in 1.3. Pedagogy of Education in... (Methods of Teaching English).

II. Summarized data concerning the candidate’s academic output and pedagogical activity

In fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria for professional field

1.3. Pedagogy of Teaching... (Methods of Foreign Language Teaching (English Language)), Senior Lecturer Zarina Markova, PhD, submitted the following: out of 731,6 points, regarding Group of indicators A – 50 points for the degree Doctor of Philosophy in the same professional field in 2013 she was awarded upon the defense of her thesis. From Group B she has 100 points for her habilitation work, from Group G she has 296,6 points out of which 75 for her published dissertation, and the rest from her published papers, some of which in Scopus (6.1., 6.2.) and Web of Science (6.3.), while others are published in refereed books of collected papers – 12, out of which 7 in which she is single author (1 of them is a book review) and 5 in co-authorship. The candidate has also published 2 chapters in collected monographs published abroad and she has 1 chapter in a forthcoming book. Her citations are 20 out of which 3 in Scopus and 17 in monographs and books of collected papers.

Dr. Markova has got a number of skills for organizing activities for teachers of English acquired in her work as a member of the Executive Board of BETA (2009-2018), as a member of the Executive Board of the association of teachers of English in South-Eastern Europe (SEETA) and as a participant in the SEETA team of Small-scale Teacher-led Research Project (2014-2016). In 2015 she got the international award of FIPLV.

III. Assessment of the academic and applied output submitted by the applicant in terms of results and contributions

The monograph *Self-efficacy in the Preparation of Future Teachers of English* (2019) is in the field of methods of foreign language teaching and it is a natural continuation of her studies a small part of which is exploited in her PhD thesis. Chapter 1 presents the importance and the influence of foreign language teachers' efficacy on learners as well as their self-evaluation and beliefs. Besides, students' attitudes towards the teacher's personality are also being discussed. The results from

meta research related to the characteristics of the effectiveness of the good language teacher are analysed, as well as the good practices in the Bulgarian pedagogical situation. As a point of orientation is considered Bandura's theoretical basis about the beliefs that humans can exert some control over the respective situation thus contributing to their self-efficacy. The qualitative approach is the preferred one to the quantitative with the help of questionnaires. Questionnaires are conducted before and after graduate students' pre-diploma pedagogical practice and the results are analysed. Chapter 2 dwells upon various opinions of researchers about self-efficacy from a conceptual, terminological and methodological perspective. Special attention is paid on the teaching of English to students from the Faculty of Philology at the South-West University with a pedagogical qualification. Chapter 3 studies the sources of self-efficacy and points out some problems related to the validity of measurable scales. Chapter 4 puts an emphasis on professional knowledge foreign language teachers should acquire as well as on the differences between their personal, pedagogical and practical knowledge. Chapter 5 presents the formation and development of teachers' self-efficacy and offers a new multisided model of teacher's self-efficacy, based on John Dewey's Bandura's and Tschannen-Moran et al.'s ideas about cognition via reflection and action which builds upon previous models and tries to eliminate their drawbacks. One of them is that Tschannen-Moran et al do not account for any doubts in studying and self-improvement as well as for teachers' pedagogical knowledge and beliefs. The Conclusion summarises the processes of forming teacher's self-efficacy based on the comparison with other researchers' findings and on the results ensuing from the conducted questionnaires and from the foreign language teachers-to-be self-observations.

The author presents and analyses quite appropriately different terms for one and the same concept.

I liked the idea of presenting a terminological glossary at the end of the book as well as the instruments for data collection.

The fact that the book is written in Bulgarian is of importance as in this way teachers of different foreign languages can avail themselves of its information.

One of the contributions in the research is an alternative model about the formation of the teacher's self-efficacy (fig. 5.7, p.102).

The review of the publications confirms the author's interests in the fields of methods of foreign language teaching, language acquisition and foreign language teaching, psycholinguistics, preparation and management of educational projects, psychological aspects in foreign language teaching, aspects of early foreign language teaching, creativity and foreign language teaching, teaching practice with an emphasis on innovative techniques and technologies for language instruction.

Dr. Markova's publications can be grouped in two academic fields:

The first one is related to research in the area of preparation and professional development of teachers of English, more specifically in the formation of skills for self-reflection and self-evaluation, for team work and creativity, as well effective teaching of English. In the first place, we can point out the research tools created for defining of teachers of English self-efficacy as regards their skills for planning and conducting of a number of educational activities. A new model about teachers' self-efficacy which enriches the previous ones and which can explain some cases from practice in depth is suggested.

The second field refers to investigations of the individual features of students studying English and of the requirements for the successful teaching of English. In the field of early foreign language teaching a system of activities based on the multiple intelligences approach is presented together with a test battery for measuring the indicators for pupils' communicative and speaking skills in English at the beginning, in the middle and at the end of second grade. Motivational and

affective characteristics of students of English of various age groups are studied. These are just some of the contributions ensuing from the candidate's publications. No indications of plagiarism have been found in the publications submitted for the procedure.

IV. Critical comments and recommendations

The mentioning of Bandura for the first time and in the next mentions should be accompanied by the year of publishing the source in brackets.

To my mind, the Bulgarian equivalent of *self-efficacy* „самоефективност“ sounds more Bulgarian than „аз-ефективност“, although both are used and it is rather a matter of preference. The author makes a differentiation between „аз-ефективност“ and „убеждение“, which are used for one and the same concept by different researchers though there is a certain difference between the two.

It would have been more appropriate if the subchapters were numbered.

It is no good to use English borrowings in Bulgarian as “айтем” (pp. 18, 21, 22), “индицира” (p. 32), “енактивен” (p. 43), “ексцерпции” (p. 61), „когниция“ (p. 67), etc.

The statement that the monograph is bilingual is misleading and it should be made more concrete.

As regards structuring of information the Bibliography should be placed after the Conclusion while all appendices should come after.

V. Conclusion

Having read the publications submitted for review and in accordance with the above comments and assessment, my conclusion is that the academic endeavours of Dr. Zarina Markova fully meet the requirements for holding the position she applied for, therefore I support her application for the position of Associate Professor in the

professional field in professional field 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methods of Foreign Language Teaching (English Language)) for the needs of the Department of Germanic and Romance Studies, Faculty of Philology, South-West University "Neofit Rilski".

October, 24th, 2023

Jury member:

(prof. R.) Todorova, PhD